

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНОМУ ПРОСТОРІ»

Компонента освітньої програми – *вибіркова* (5 кредитів)

Освітньо-професійна програма	Регіональний розвиток і просторове планування
Спеціальність	С6 Географія та регіональні студії
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика та інформація
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Заячук Мирослав Дмитрович, доктор географічних наук, доцент, декан географічного факультету https://geoukr.chnu.edu.ua/pro-kafedru/spivrobotnyky/zaiachuk-myroslav-dmytrovych/
Контактний тел.	+380 50 666 3909
E-mail:	m.zayachuk@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2520
Консультації	середа, 09.00 – 10.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Географія України в міжнародному просторі» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін за освітнім рівнем «магістр» ОП «Географія», що пропонується в рамках циклу професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти на першому році навчання. Вивчаючи цю дисципліну здобувачі вищої освіти здобудуть додаткову теоретичну і практичну підготовку у галузі геопросторового планування як географічно-теоретичного підґрунтя міжнародної діяльності держави, визначення місця України в міжнародному просторі, узагальнення попередньо набутих фахових знань для цілей обґрунтування перспектив європейської інтеграції

Мета навчальної дисципліни: сформувати у студентів систему теоретичних знань про міжнародні відносини, сучасний стан і просторово-часові особливості зовнішньої діяльності України. Такий аналіз дозволяє сформувати цілісне світобачення, виявити місце України у світовому суспільстві, проблеми та перспективи інтеграції України у світову систему міжнародних зв'язків.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. УКРАЇНА У СВІТОВОМУ ПРОСТОРИ

Тема 1	Країни і світ – їх бачення в дослідженнях вчених
Тема 2	Україна в геополітичному просторі
Тема 3	Україна в системі глобальних економічних відносин
Тема 4	Міжнародні ринки ресурсів і Україна.
Тема 5	Економіка України в міжнародному поділі праці.
МОДУЛЬ 2. МІСЦЕ УКРАЇНИ В ІНТЕГРАЦІЙНИХ ОБ'ЄДНАННЯХ	
Тема 6	Європейський Союз і Україна.
Тема 7	Україна в міжнародному просторі. Основні погляди Степана Рудницького.
Тема 8	Україна в міжнародних організаціях
Тема 9	Україна і процеси транснаціоналізації світової економіки
Тема 10	Проблеми та перспективи зовнішньої геоекономічної політики України.
Тема 11	Глобальні проблеми і їх прояв в Україні.
Тема 12	Проекти повоєнної відбудови України.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Методи навчання:

- словесні методи (лекція, співбесіда, консультація, дискусія, тощо),
- практичні та семінарські заняття,
- наочні методи (презентації, ілюстрації, відеоматеріали, тощо),
- робота з навчально-методичною, науковою літературою та картографічними матеріалами;
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (мультимедійні, дистанційні),
- самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Методи контролю.

Контроль знань студентів ґрунтується на здійсненні поточного і підсумкового контролю при застосуванні таких способів діагностики, як семінарські заняття і самостійні роботи, тестування, індивідуальні завдання, письмове і усне опитування. *Поточний контроль* здійснюється під час проведення семінарів та інших видів занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Модульний контроль проводиться у вигляді письмового фронтального опитування.

Форма *підсумкового контролю* - іспит, що полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу на підставі відповідей на підсумковому модулі, результатів виконання ним певних видів робіт.

Методами контролю є: усний, письмовий (розгорнута відповідь), тестовий, графічний при застосуванні індивідуальної та фронтальної

перевірки знань, умінь і навичок студентів.

1. Контроль засвоєння *лекційного і самостійно опрацьованого* теоретичного матеріалу здійснюється на основі модульного (письмового) фронтального опитування, в тому числі – тестування та рефератів.

2. Контроль засвоєння знань та набуття умінь і навиків під час семінарських занять здійснюється шляхом оцінювання представлення робіт (в т.ч. ессе).

3. Контроль виконання *індивідуальних завдань* здійснюється за бажанням студентів, як додаткових (необов'язкових для виконання всіма студентами) науково-дослідницьких завдань шляхом оцінювання виконаних рефератів та усного індивідуального захисту результатів дослідження.

Розподіл балів, які отримують студенти.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни (до 100 балів) є сумою оцінок компетентностей (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності, за виконані ІНДЗ та контрольний модуль (іспит). Максимальна кількість балів, яку може отримати студент до іспиту, у сумі становить 60 балів. Інші 40 балів відводиться на підсумковий модуль (іспит). Питання *самостійної роботи* включені до завдань модульного контролю і оцінюються при модульному контролі. Додатково студент може отримати до 10 балів за виконання ІНДЗ. Підсумкова оцінка виставляється за сумою всіх отриманих балів згідно шкали оцінювання. При цьому в іспитовій відомості зазначається сумарна кількість набраних балів, оцінка за шкалою ECTS і оцінка за національною шкалою.

Шкала оцінювання

Поточне опитування, тестування та самостійна робота	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1	
Т 1	3
Т 2	7
Т3	6
Т 4	7
Т 5	7
Сума	30
Змістовий модуль 2	
Т 6	4
Т 7	3
Т 8	4
Т 9	4
Т 10	3
Т 11	4
Т 12	4
Сума	30

Іспит	40
Всього	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Не задовільно	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання)

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yurii-fedkovycha/>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-fedkovycha/>
- ✓ «Положення про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань студентів» <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-apeliatsiiu-na-rezultaty-pidsumkovoho-semestrovoho-kontroliu-znan-studentiv/>

ЛІТЕРАТУРА:

Основна література:

1. Бут Майкл Що не так із Скандинавами? Правда і міфи про найщасливіших людей / пер. з англ. Ірина Павленко. – К.: Наш формат, 2021. – 416 с.
2. Багрова І.В., Гетьман О.О., Власюк В.С. Міжнародна економічна діяльність

- України: Навч. пос. / За ред. І.В. Багрової.- Київ: «Центр навчальної літератури», 2004.- 384 с.
3. Безуглий В.В., Козинець С.В. Регіональна економічна і соціальна географія світу: Посібник. - К.: Видавничий центр «Академія», 2003.- 688 с.
 4. Безуглий В.В., «Географія» (рівень стандарту) підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти/ В Безуглий, Г Лисачарова — К.: Генеза, 2019 — 176 с.
 5. Бойко В. М., Брайчевський Ю. С., Яценко Б. П. «Географія» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти/Бойко В. М., Брайчевський Ю. С., Яценко Б. П. — К.; Ірпінь: ТОВ «Видавництво «Перун», 2018 — 256 с.
 6. Бойко В. М. «Географія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти / Бойко В. М., І. Л. Дітчук, Л.Б. Заставецька. — Кам'янець-Подільський: Абетка, 2016 — 296 с.
 7. Василевський О.А., Гончар М.М. Структура геополітичних інтересів України – К.: НІСД, 1995. - 99 с.
 8. Вахудова Анна Мілада Нерозділена Європа: демократія, важелі впливу та інтеграція післякомунізму / Пер з англ. Т. Цимбала. – К.: Вид. дім Києво-Могилянська академія, 2009. – 379 с.
 9. Врублевський В.К., Хорошовський В.І. Український шлях. Начерти: Геополітичне становище України та її національні інтереси.- К., 1997.- 426 с.
 10. Вільні економічні зони : світовий досвід і українська практика : Навчальний посібник / за ред. І.Ю. Сіваченка. – Київ: Центр Навчальної літератури, 2004.- 488 с.
 11. Дарон Аджемоглу, Джеймс Робінсон Чому нації занепадають . Походження влади, багатства та бідності / пер. з англ. Олександр Демянчук. – 5-те вид. – Наш Формат, 2020. – 440 с.
 12. Дністрянський М.С. Політична географія України: навчальний посібник / М.С. Дністрянський.- Львів: ЛНУ ім.Івана Франка, 2014.- 384 с.
 13. Дністрянський М.С. Геополітичні доктрини і підходи: критичний аналіз методології. –Львів: ЛНУ, 2003. – 111 с.
 14. Дністрянський М.С. Україна в політико–географічному вимірі. – Львів ЛНУ, 2000. – 310 с.
 15. Дністрянський М.С. Геополітика: Навчальний посібник / М.С. Дністрянський. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 436с .
 16. Економічна і соціальна географія світу : Підруч. для 10 кл. загальноосвітніх навч. закл. / Б.П. Яценко, В.К. Кінтенко, О.О. Любіцева та ін.; за заг. ред. Б.П. Яценка. – К.: Наш час, 2013.- 472 с.
 17. Жук М.В. Комерційні відносини України: Підручник. – Чернівці: Рута, 2002. – 576 с.
 18. Заячук М., Заячук А. Тримор'я – нові можливості партнерства Польщі та України Konferencja Europejski wymiar rozwoj i wzajemnej wspolpracy regionow Polski I Ukraine, Warszawa 2024, 66 с. С.35, С.31
 19. Заячук М.Д., Чубрей О.С. Економічна та соціальна географія світу: Навч. посібник / М.Д. Заячук, О.С. Чубрей. – Чернівці: ЧНУ, 2009.- 200с.
 20. Політична система України: особливості становлення, тенденції розвитку. - К. : Парламентське видавництво, 2002.- 328 с.
 21. Політична географія і геополітика : Навч. посібник / Б.П. Яценко, В.І. Стадійчук, Ю.С. Брайчевський та ін.; за ред. Б.П.Яценка. – К.: Либідь, 2007. – 255 с.
 22. Степан Рудницький Політична географія України / Упорядник П.Штойко – «Гердан Друк», 1998. – 280с.
 23. Стадвел Джо Чому Азії вдалося. Успіхи і невдачі найдинамічнішого регіону світу / пер. з англ. Олександра Цехановська. – 2-ге вид. – К.: Наш формат, 2022. – 448 с.
 24. Корсунський С. Як будувати відносини з країнами Азії. Економіка, дипломатія, культурні особливості / Сергій Корсунський. – Х. : Віват, 2021. – 288 с.
 25. Корсунський С. Зовнішня політика в епоху трансформацій / Сергій Корсунський. – Х. : Віват, 2020. – 256 с.
 26. Бойко В. М., Брайчевський Ю. С., Яценко Б. П. «Географія» підручник для 10 класу

закладів згальної середньої освіти/Бойко В. М., Брайчевський Ю. С., Яценко Б. П. — К.; Ірпінь: ТОВ «Видавництво «Перун», 2018 — 256 с.

27. Кобернік С. Г. Географія (рівень стандарту) : підруч. для 10 кл. закл. заг. серед. освіти / С. Г. Кобернік, Р. Р. Коваленко. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2018. – 256 с.

28. Руденко Л. Г., Заячук М. Д., Лісовський С. А., Маруняк Є. О., Муніч Н. В., Пересадько В. А., Пономаренко О. М. Військова агресія росії в Україні та її наслідки для географічної освіти і науки / Український географічний журнал 2022 (4) Мова публікації: English <https://doi.org/10.15407/ugz2022.04.004> Ukr.geogr.z. 2022, No. 4:4-12 <https://ukrgeojournal.org.ua/uk/node/761>

Додаткова література:

1. Асмуд Андерс Розбудова капіталізму: Трансформації в країнах колишнього Радянського блоку / пер. з англ. Т. Трусевич. – К.: Дух і літера, 2003 – 637с.

2. Фримен К. Як час спливає: Від епохи промислових революцій до інформаційної революції / К. Фримен, Ф. Лука; пер. з англ. Руслана Ткачука. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 510 с.

3. Родмерс Е. Дифузія інновацій / пер. з англ. В. Старка. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009. – 591 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт ООН. – Режим доступу: <https://www.un.org/ua/>
2. Представництво ООН в Україні – Режим доступу: <https://ukraine.un.org/uk>
3. МЗС України – Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/>
4. Сайт World Bank - Режим доступу: <https://www.worldbank.org.ua/>
5. Сайт інформаційного центру ЄС в інституті Європи. – Режим доступу: <https://euroquiz.org.ua/network-eu/about/view/177>

6. Видобування металевих руд та нерудної сировини в світі, напрямки їх транспортування для подальшої обробки - Режим доступу: <https://mozok.click/1194-vidobuvannya-metalchnih-ruel-ta-nerudnoyi-sirovini-vsvt.html>

7. Видобування бокситу, його переміщення, переробка та споживання. – Режим доступу: <http://www.geograf.com.ua/glossary/suspilno-geografichni-terminy/alyaminieva-promislovist>

8. Статистичні таблиці секторальної економіки – Режим доступу: <https://www.mozok.click/2356-sektoralna-model-ekonomki.html>

9. Транснаціональні корпорації та Україна – Режим доступу: <https://www.geograf.com.ua/geoinfocentre/20-human-geography-ukraine-world/266-tnk-and-ukraine>

10. Гельсінський рух: три покоління правозахисників Режим доступу: <https://helsinki.org.ua/helsinskyj-ruh-try-pokolinnya-pravozahysnykiv>

11. Зовнішні трудові міграції з України. Режим доступу: <https://www.geograf.com.ua/geoinfocentre/20-human-geography-ukraine-world/268-ref22041102>

12. Легка промисловість України (швейна індустрія). Режим доступу: <http://ua.textreferat.com/referat-9408.html>

13. Офшорна розробка програмного забезпечення в Україні. Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

14. Стратегії сталого розвитку країн з перехідною економікою. Режим доступу: fingal.com.ua/content/view/222/39/1/2/

15. Інформація про вплив глобалізації на розвиток сучасного світу. Режим доступу: www.vidkryti-ochi.org.ua/2013/06/blog-post

16. Проекти ЄС за участю України. Режим доступу: <https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/>

17. Офіційне бюро статистичних даних ЄС. Режим доступу: https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/people_in_the_EU_%E2%80%93_statistics_on_an_ageing_society

18. Партнерство України з НАТО: сучасність та перспективи. Режим доступу: https://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics_37750.htm

19. Перелік міжнародних організацій та статистичних служб з посиланням на ресурси. Режим доступу: https://www.ukrcensus.gov.ua/ukr/user/useful_links.php